

Неотгавна бяхме поканени да участваме в едно предаване, в което основният въпрос беше дали водата може да помни и да реагира на нашите думи, мисли и емоции. Тук ще се опитаме накратко да изложим нашето становище за „паметта“ на водата като хора, които се придържат към постиженията на съвременната наука, и като християни.

Идеята, че водата е живо същество и притежава такива психични характеристики, като усещане, възприятие и памет, не е нещо ново под слънцето. В древността, а и понастоящем някои езически народи продължават да приписват „одушевени“ качества на неодушевена материя - те смятат, че камъкът, дървото, водата имат душа. Този начин на възприемане на света се нарича анимизъм. За него ще споменем отново по-нататък.

Има ли памет

За Масару Емото и „Великата тайна на водата“

Един от съвременните големи пропагандатори на „живата“ вода е Масару Емото, роден на 22 юли 1943 г. в Йокохама, Япония. Той е известен с експериментите си, чрез които „доказва“, че структурата на водата зависи от качеството на оказваното върху нея въздействие, например човешки мисли, емоции, музика и т.н.

Масару Емото е завършил специалност Международни отношения в Йокохамския университет. През 1992 г. получава сертификата за доктор по алтернативна медицина от Свободния международен университет в Калкута, Индия. Да бъдеш доктор по алтернативна медицина, е все едно да станеш доктор по астрология или по алхимия. „Алтернативен“ в конкретния смисъл означава нетрадиционен. Нещо като алтернативна математика: ако $2+2=4$ в традиционната математика, в нетрадиционната $2+2=5$ или всъщност както ви харесва - дори може да се окаже 4, ако платите повече.

Алтернативната медицина просто не е медицина, както алтернативната математика не е математика. Алтернативната психология е парapsихология, т.е. чиста езотерика и окултизъм.

Важно е да се подчертае обаче - самият Масару Емото открито заявява, че не е никакъв учен. През 2003 Джеймс Ранди (безпогрешен изобличител на шарлатаните в науката) предлага на японца награда от 1 млн. долара, ако успее да повтори опитите си при двойно слеп експеримент¹. Предложението е още валидно, но Емото няма подобна смелост. Подозираме, че печалбите му от „вълшебната“ вода, която се продава за 35 долара чаша, без научно доказана терапевтична стойност, далеч надвишават сумата, която му предлага Ранди. (Хората, които участват в неговия бизнес, изчисляват, че годишният му оборот достига над 14 млрд. долара.)

А филмът „Великата тайна на водата“ е силно критикуван от учените в целия свят. Негови спонсори са Василий Анисимов и Алишер Усманов - руски богаташи милиардери със съмнително минало. Във филма се цитират различни „учени“. Една бърза проверка показва, че Рустум Рой, Аглас

Грубер, Мартин Чаплин и други са хомеопати, окултисти, доктори по алтернативна медицина, академици в непризнатата РАЕН². Рустум Рой например черпи идеите си от един бразилски магьосник от втори ранг - Джон Божий. Рой дори се осмелява да каже, че традиционната медицина не е истински научна³. Изключение прави Курт Вютрих, сериозен учен, Нобелов лауреат. Интервюто с него продължава повече от един час, но репликите му във филма траят секунди и са извадени от контекста на цялото му изказване.

За структурираната вода

При ниска температура във водата се образуват кристали с различна форма, както няма две еднакви снежинки - казват учените физици. „Като физик прекрасно разбирам, че увлекателните приказки за структурираната вода са чиста лъжа. Несъмнено, водата реагира на външни въздействия. Например, ако се подложи на

въздействието на електрическо поле, всички нейни молекули ще се подредят. Но водата има много къса памет. Премахнете това поле и за милиардни части от секундата водата ще се окаже в първоначалната си позиция“ - пише академик Едуард Кругляков⁴.

Във физиката са известни две явления, които категорично доказват непрекъснатото хаотично поведение на молекулите на течностите. Едното е наречено дифузия, а другото - брауново движение, като и двете се обясняват с топлинното движение на гравитационните частици. В резултат молекулите на водата блуждаят в различни посоки, поради което е невъзможно да образуват някакви трайни структури като кластери (клетки на паметта, наподобяващи гроздове) и информационни панели, както твърди Емото.

Експериментът с Жак Бенвенист и неговата хипотеза за това, че антигенът чрез многократно разреждане запазва своята активност, не се потвърди (списание „Натюр“). Двойно слепият експеримент доказва, че водата няма способност да запамятава следи от предишни разтвори. По-късно беше извършен трети експеримент в САЩ от Министерството на отбраната. Резултатът бе същият: водата няма способност да пази информация и да бъде активна без активно вещество в нея. Науката е категорична:

няма ли предвидимост, повторимост на резултатите от независими експерименти - няма теория, няма научен факт. „Медицината и биологията отричат приписването на структурираната вода целелни свойства“ - казва академик Ед. Кругляков

Водата сама по себе си не е жива. Псевдонаучният филм „Великата тайна на водата“ се опитва да ни я представи като живо същество, способно да се цупи, да бъде злопаметно и т.н. Както казахме в началото, филмът е опит за връщане към анимизма и донаучната епоха. Анимизмът (одушевяване на мъртвата материя) се среща при малките деца и първобитните племена, които не могат да си обяснят по друг начин явленията, чиито механизъм не разбират. Например детето, което непрекъснато вижда луната по време на вечерната разходка, е убедено, че тя го следва.

В цялата тази идея за способността на водата да реагира на нашите мисли, емо-

Водата?

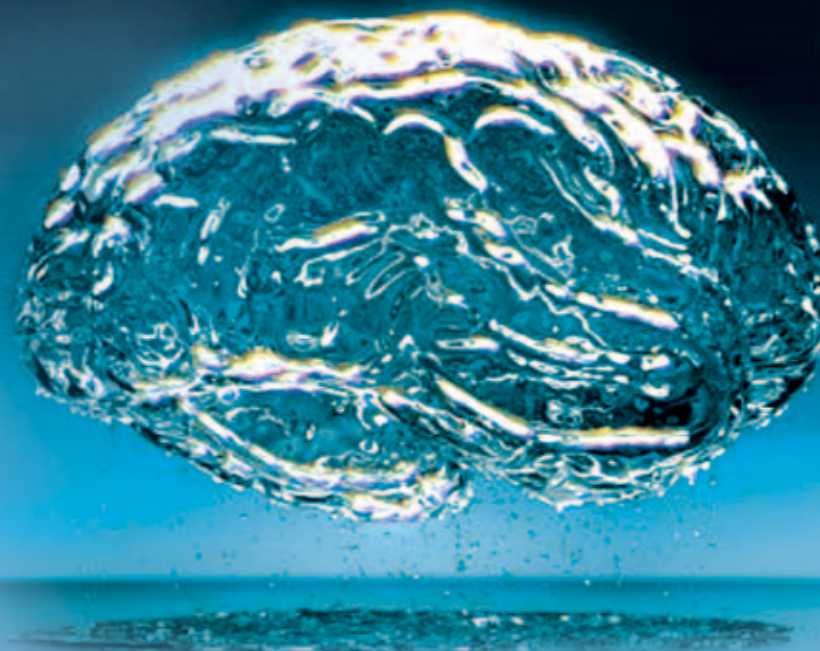
ции, думи и да ги запамятава ясно прозира един източен светоглед, съгласно който човекът е част от цялата природа, не е по-висш от животните и растенията, не е отделен от тях и трябва да спечели благоволенieto на техния „дух“ (както във филма „Аватар“). Затова не е чудно, че най-запалени разпространители на религията на Масару Емото в България са последователите на Бялото братство. Според пантеистичното учение на Петър Дънов „Божеството има Свой организъм, в който влизат минералите, растенията, рибите, птиците хората...“ „Учителят“ не прави разлика между дух и материя, между разумни и неразумни същества. За него всичко в природата е разумно и има „своего рода интелигентност“ - „с рибите и птиците можете да говорите и те да ви разбират“, „клетките са разумни същества“, а „цветята - духове“. Подобен възглед е в пълен разрез с християнството - според него Бог е трансцендентен по отношение на материята, а

човекът е „венец на творението“, създаден по Божии образ и подобие, - нещо, което не се казва за нито едно животно⁵.

И един въпрос от психолингвистиката: какво се случва, ако на водата се казват думи, които на едни езици могат да имат позитивен смисъл, а на други - негативен? Омофоните са думи, които звучат еднакво, но имат коренно различни значения: „прост“ (на немски: „наздраве“, а на български - „необразован, глупав човек“) или „склеп“ (на руски е „гробница“, а на полски - „хранителен магазин“). Как водата може да разпознае на какъв език и се говори? Може би трябва да поканим Масару Емото да й превежда? Ако водата е способна да различа емоциите ни, тогава тя е Бог, защото дори психолозите невинаги разбират правилно емоциите на хората.

Освен всичко друго във филма се стига и до чист фатализъм. Ако едно дете е получило неподходящо име (например Ленин, Сталин и т.н.) при повтарянето му от неговите родители, водата в тялото му ще се структурира по възможно най-лошия начин. Това ще предопредели житейския път на детето като негативен и неговата съдба ще бъде крайно тежка и зловеща (а може да повлияе така и върху съдбата на милиони други хора).

¹ Двойно слеп експеримент - от англ. Double-blind experiment. Експериментът се провежда в неутрална среда от неутрални хора, за да се избегнат пристрастия или плацебо ефект. Б. пр.
² РАЕН - Росийская академия естественных наук, виж <http://lurkmore.ru/PAEN>; <http://old.duma.bg/2006/1106/131106/index.html>
³ http://ru.wikipedia.org/wiki/Великая_тайна_воды
⁴ <http://www.sbras.ru/HBC/2000/n39/f16.html>
⁵ http://www.pravoslaviето.com/inoverie/petar_dunov/index.htm

„Жива“ вода, хомеопатия и духовност

Хомеопатията, паметта на водата и други недоказуеми от традиционната наука явления са израз на духовните търсения на човека - осъзнаване на факта, че науката не може да задоволи неговите дълбоки екзистенциални нужди. „Човекът е убил Бога“ - според Ницше, но не е убил жаждата за Него. „Човекът е неизлечимо религиозен“ - пише руският философ Н. Бердяев. Когато хората не вярват на Бога, те започват да вярват на всичко друго. И в този смисъл основават своята вяра и надежда на различни лекарства измислени, зад които стои езически светоглед, а нерядко - тъмни духовни сили. Лечителите със „структурирана“, „жива“ вода говорят също за чакри, карми, биополеа и т.н. Това още веднъж потвърждава, че дискусиата по темата лежи повече в областта на езотериката, отколкото на науката.

Какво да правим?

• Преди всичко човек трябва да избере на кого да се довери: на една разумна научна вяра, подкрепена с факти, или на източни проповедници като Масару Емото, екстрасенси и окултисти.

• Ползвайте активно трите най-важни лекарства за физическо, психично и духовно здраве: вяра, надежда и любов. В пълнота тези три лекарства можете да намерите само в Бога на Библията.

• „Всичко изпитвайте, дръжте доброто. Въздържайте се от всякакво зло“ (1 Сол. 5: 21-22).

ПЕТЪР ВЪЛКОВ
КАШИНЧЕН ПСИХОЛОГ
ВАЛЕНТИН БЕЛЧЕВ
БИОЛОГ И БОГОСЛОВ